

Funktionella kantzoner

Trädbevuxna kantzoner längs vattendrag gynnar mångfalden och är därför viktiga både för landlevande arter och för vattenmiljön.

Kantzonen har olika funktioner:

- beskuggar vattnet så att det inte blir för varmt eller växer igen (det finns arter i vattendragen som är mycket känsliga för förhöjd vattentemperatur)
- filtrerar partiklar och näringsämnen samt stabiliserar strandkanter
- tillför föda i form av löv och småkryp
- tillför död ved i vattendrag vilket ökar variationen i vattenmiljöer och har stor betydelse för biologisk mångfald
- fungerar som spridningsväg för organismer



Kantzonsens bredd styrs i första hand av hur stor del av land som påverkas av översvämningar och översilande vatten. Normalt krävs en kantzon på 5-15 meter, men det finns tillfällen då kantzonen både kan vara bredare och smalare. Foto: Lena Gustafsson

Den hänsyn som ska tas beror på de varierande förutsättningarna som finns i olika vattendrag. I normalfallet räcker det med att lämna en kantzon på 5-15 meter, ibland mer. Det viktigaste är inte den exakta bredden utan att den är funktionell och att man tar hänsyn till miljön på varje plats. Ibland bör det lämnas helt orörda kantzoner men i andra fall behövs flera åtgärder för att skapa en funktionell kantzon. Kantzonen bör vara varierad med en blandning av trädslag av olika storlek, gärna många lövträd. Dessutom bör det finnas gamla/stora träd. En tumregel kan vara att kantzonen i slutänden ska se ut som den skulle gjort om vi inte hade bedrivit något skogsbruk.



En kantzon som avverkats helt kommer inte att beskugga vattendraget under de närmaste 20 åren. För vissa arter kan det ta 50 år innan de återkommer på området. Illustratör: Gunilla Guldbrand

Källa: Bleckert Stefan, Degerman Erik & Henrikson Lennart, Skogens vatten, 2010. Skogsstyrelsen – Mark och vatten, Hänsyn till vatten – Kantzonernas funktioner.



Fundera på

Hur ser det ut framför dig? Hur kan man skapa/förbättra kantzonen?